

I de sidste 3 Aar har Det forenede Dampskibsselskab udbetalt til sine Aktionærer henholdsvis 35, 35 og 60 pCt. Dampskibsselskabet „Norden“ har i samme Periode udbetalt 65, 70 og 85 pCt. Dampskibsselskabet „Dannebrog“ har i den samme Periode udbetalt 55, 50 og 135 pCt. Tre andre Dampskibsselskaber har i Aaret 1916 udbetalt sine Aktionærer følgende Udbytter: „Gorm“ 100 pCt., „Carl“ 100 pCt. og „Skjold“ 85 pCt. Men saa skete der noget, som beviser, at ogsaa Dampskibsaktionærer og Dampskibsredere kan blive ængstelige. Der fandt en Sammenslutning Sted mellem disse 3 Selskaber. Jeg antager, at Rederne og Aktionærene selv er blevet ængstelige over de voldsomme Udbytter. Denne Sammenslutning gav det Resultat, at i hvert af Aarene 1917 og 1918 gav de nævnte tre Selskaber, som nu var sammen-sluttede, et Udbytte til Aktionærene paa 40 pCt. At Udbyttet er gaaet saa langt ned efter Sammenslutningen, har sikkert sin egen Historie. Lægfolk forstaa ogsaa, hvad der her er foregaaet af Aktieudvanding; det vil sige Udstedelse af Friaktier, saaledes at der er kommet store Formuer paa Papiret, som skal forrentes, men som i Virkeligheden aldrig har eksisteret.

Jeg tror, det vil staa for de allerfleste Mennesker, som ofrer disse Forhold nogen Omtanke, saaledes, at de mægtige Summer, der her er Tale om, disse Millionformuer, som er udbetalte til Dampskibsaktionærene, er fremkommet i Kraft af urimelige, rent ud sindssvage høje Takster og ved et dygtigt og farefuldt Arbejde af de Besætninger, Officerer og Søfolk, paa vor Handelsflaade, som har sejlet disse Værdier hjem, og for hvem Livet i Masser af Tilfælde har været Indsatsen. Men det var jo ikke dem, der vovede Livet som Indsats i dette Arbejde, der fik det store og rige Udbytte udbetalt. Folkene om Bord og Folkene i Havnene, som lossede Varerne, har Gang paa Gang i denne lange og vanskelige Periode maattet kæmpe haarde Kampe med deres Arbejdskøbere for blot at faa et nogenlunde rimeligt Udbytte af deres Arbejde, svarende til de vanskelige Tider, som det var for alle Samfundets Medlemmer. Nej, de, der fik det urimeligt store Udbytte, var efter min Mening dem, der sad godt dækkede hjemme i deres elegante Villaaer eller i deres elegante Lejligheder i de fine Kvarterer i Byerne; det var Aktionærene, som kun havde den ene Risiko at vove deres Penge i disse store økonomisk godt funderede kapitalistiske Selskaber. Jeg tror, at den store Befolkning, naar Krigens Bo skal gøres op, vil forstaa,

at det, der er sket her fra Dampskibsredernes Side, er ikke noget, som den danske Rigsdag har Aarsag til at falde paa Knæ for og til at sende Takadresser for. Det har virket paa en helt anden Maade ude i den store Befolkning, nemlig som en Varefordyrelse af en voldsommere Art, end Samfundet ellers vilde have været udsat for. Jeg kan, som sagt, ikke paa mit Partis Vegne tiltræde den Takkehyldest, der er sendt fra Regeringens og Partiet Venstres Side, men har til Forslaget maattet knytte de Bemærkninger, jeg her har fremsat.

Da dette Forslag var til Behandling i Folketinget, blev der ført en stor Forhandling om Befragtingerne af Kul til vort Land, hvorvidt de Dispositioner, Statsbanerne havde foretaget med Hensyn til Kulindkøb, var berettigede eller ikke. Jeg skal ikke komme ind paa en Diskussion herom i Dag, men da den da fungerende Handelsminister, den højtærede Minister for offentlige Arbejder, gjorde et Par Bemærkninger angaaende den Kommunalbestyrelse, hvori jeg har den Ære at sidde, Københavns Kommunalbestyrelse, skal jeg tillade mig at knytte et Par Bemærkninger dertil. I sin Svartale udtalte den højtærede Minister, at det var vist ikke alene de danske Statsbaner, som havde været ude for saa store Kulindkøb, Københavns Belysningsvæsen havde sikkert været ude for det samme. Jeg har undersøgt Forholdene angaaende Københavns Belysningsvæsens Kulindkøb og kan oplyse, at man har indenfor Københavns Belysningsvæsen den Skik stadig at have sit Kulforbrug dækket tre Maaneder frem i Tiden, og hver Vinter sørger man for at have sit Kulforbrug dækket Vinteren igennem, saa at en Spærring af Adgangen til vort Land, det vil sige en Spærring af Havnene ved en streng Vinter, ikke kan volde nogen Vanskelighed. Forholdet for Københavns Belysningsvæsen er nu det, at der er Dækning for Dampkul til sidst i Februar og for Gaskul til først i Marts. Her er altsaa disponeret saa forsigtigt og klogt, som der overhovedet kan disponeres. Uden at rette nogen Bebrejdelse mod Regeringen for Statsbanernes Indkøb kan man vist sige, at vi alle kunde have ønsket for Landets Skyld, at Statsbanerne havde disponeret lige saa klogt.

Tvede: Det konservative Folkepartis Landstingsgruppe kan tiltræde det foreliggende Forslag om Fragtnævnets Ophævelse. Hertil kunde jeg have indskrænket mig, men det ærede Medlem, der talte paa Socialdemokratiets Vegne (C. F. Sørensen),